ΕΤΟΣ Δ.— ΑΡΙΘ. 513 Τιμᾶται λεπτὰ 10 ΠΕΜΠΤΗ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ 1883

ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ: Ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20 — Ἐν τῷ ἐξωτ. φρ. 30

ΑΓΓΕΛΙΑΙ: ἅπαξ ἡ δίς, λ. **40**, τρὶς ἕως ἑξάκις λ. **20**, κατὰ μῆνα λ **15**, ἔτος ἢ ἑξαμηνίαν λ. **10**.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ, **ὁδὸς Μουσῶν**, *Ἀριθ.* 6, *ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος.* —

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΔΩΡΟΔΟΚΙΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΗ

Ὅ,τι εἶνε βέβαιον, ὅτι ἐκ τῶν ὑποψηφίων δημάρχων ὁ κ. **Μελᾶς** διὰ τοῦ αἰσχίστου ἐγκλήματος τῆς δωροδοκίας ζητεῖ νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν ἐγκλογήν του, ἰδοὺ ὅτι γίνεται καὶ ἐπισήμως πλέον κατάδηλον. Ὁ ἐκ Χαλανδρίου κ. Λίτσας, πολιτικὸς φίλος τοῦ κ. Λεβίδου, ἰδοὺ ποίαν ἐπιστολὴν τῷ ἀπηυθυνε σήμερον ἐξ Ἀθηνῶν, διότι ἐντράπη ἴσως νὰ τὸν ἴδῃ προσωπικῶς.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη γεγραμμένη μὲ σατυρικώτατον πνεῦμα εἶνε ὅλη ὑπὲρ τοῦ Χαλανδριώτου κ. Λίτσα τοῦ ὁποίου καὶ πολλοῦ ἄλλοι θὰ ὑπάρξωσι ἴσως μιμηταί, καὶ τὸν παρᾶν τοῦ κ. Μελᾶ τρώγοντες καὶ τὴν ψῆφον μόνον διὰ τοὺς ἀληθεῖς φίλους των ἐπιφυλάσσοντες. Εἶνε σκληρὰ αὐτὰ τὰ παθήματα διὰ τὸν κ. Μελᾶν, ἀλλὰ τὰ μαθήματα αὐτὸς τὰ ἔδωσεν.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 29 Ἰουνίου 1883.

Ἀγαπητέ μου φίλε Νικολάκη, πολὺ λυποῦμαι νὰ μοῦ λέγῃς ὅτι ἐπούλισα τὴν ψῆφόν μου μὲ 600 φράγκα μάθε λοιπὸν ὅτι ὁ ψῆφος τῆς οἰκογενείας μας πῶς δὲν πουλιέται μὲ 600 φράγκα παρὰ οὔτε μὲ 600,000 φράγκα καὶ ὅπιος εἶναι αὐτὸς ὁποῖος σᾶς λέγει ὅτι ἐγὼ ἐπούλησα τὸν ψῆφόν μου μὲ 600 φράγκα εἶναι ἄτιμος, ἀτιμώτατος καὶ νὰ τοῦ πῶ μπροστά του. **Ἔλαβον ἐγὼ ἑξακόσια φράγκα,** ἀλλὰ ὄχι διὰ τὸν ψῆφόν μου νὰ τὸν πουλήσω **παρὰ σὲ ἐπιτροπὴ τὰ ἔλαβα διὰ νὰ τὰ ἐξοδεύσω νὰ ἀγοράσουν ἀρνιὰ** ΝΑ ΤΑ ΦΑΝΕ ΚΑΙ ΝΑ ΤΑ ΠΙΟΥΝΕ εἰς ὑγείαν τοῦ Μελᾶ. **Λυπᾶσαι λοιπὸν τὸν** Μελᾶ ἐὰν ἐξοδεύει χρήματα ἐγὼ δὲν **τὸν ἐληποῦμαι, ἃς ἐξοδεύσει** *ὅσα θέλει, αὐτὸ μόνον σᾶς λέγω* **ὡς φίλος ἠλικρινὴς ὅτι δὲν εἶμαι ἐναντίον τοῦ Σούτσου, τὸν θέλω τὸν Σοῦτσον νὰ εἶναι δήμαρχος.**

Ὁ φίλος σας

Γεώργιος Σ. Λίτσας.

ΜΑΤΑΙΟΠΟΝΕΙΤΕ

Οἱ περὶ τὸν Μελᾶν νομίζουν ὅτι εὗρον τὸ ἀντιφάρμακον ἐναντίον μας. Τρέχουν μὲ τὸν ὑπερβολικὸν καυσωνα εἰς τὰ ὑπόγεια τῆς βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς καὶ ἀναζητοῦσι περασμένα φύλλα τοῦ *Μὴ Χάνεσαι,* ἐκεῖ ἀναδιφῶσιν ἄν που ὑπάρχῃ γραμμένο κἀνὲν ἄρθρον μὴ περιγράφον ρόδινα πότε τὰ τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ πότε τὰ τῆς δημοσίου ὑγείας, τὸ ἀντιγράφουν καὶ τὸ καθίζουν εἰς *Ἔκτακτον παράρτημα τῆς ἐφημερίδος Μὴ Χάνεσαι,* ἐνίοτε προσθέτοντες καὶ μίαν ἐκ διὰ νὰ μὴ καταδιωχθῶσιν, ἄλλοτε δὲ πλαστογραφοῦντες καθὼς πρέπει τὸν τίτλον τῆς ἐφημερίδος καὶ τὴν ὑπογραφήν μας, διὰ τὸ ὁποῖον ἠδυνάμεθα ἐὰν εἴχομεν καιρὸν νὰ σκεπτώμεθα περὶ τοιούτων ψυχολογικῶν κοπράνων νὰ τοὺς καταγγείλωμεν καὶ νὰ τοὺς τιμωρήσωμεν κακουργοῦντας, καὶ ζητοῦν δι' αὐτῶν ἡμᾶς μὲν νὰ παραστήσωσιν ἀντιφάσκοντας, τὸ δὲ δημόσιον ἀποπλανήσωσιν, ὅτι ἰδοὺ καὶ τὸ **Μὴ Χάνεσαι** ὅπερ γράφει ἐναντίον τοῦ Μελᾶ, γράφει καὶ ἐναντίον τοῦ Σούτσου, ποῖον λοιπὸν νὰ πιστεύσωμεν, ἀφαιροῦσιν ἀκόμη καὶ τὰς χρονολογίας, διὰ νὰ φέρωσι σύγχυσιν εἰς τοὺς ἁπλουστέρους καὶ παραστήσωσι τὰ πρὸ διετίας γραφέντα ὡς σημερινὰ φρέσκα φρέσκα! Ἐζήτησαν καὶ εὗραν τὸ ἄρθρον ὅπερ ἐν ὑψίστῃ ἀγανακτήσει καὶ ἀληθεῖ παραφορᾷ δημοσιογράφου πλασμένου ὑπὸ τῆς φύσεως οὕτως ὥστε τὰ τοῦ ἔθνους καὶ τὰ τοῦ δήμου καὶ τὰ τῆς κοινωνίας νὰ νομίζῃ ἴδια ἑαυτοῦ καὶ νὰ καταναλίσκῃ ὑπὲρ αὐτῶν οὐχὶ μελάνην, ἀλλὰ ψυχὴν καὶ ζωὴν καὶ αἷμα, ἐγράψαμεν ἐν τῷ **Μὴ Χάνεσαι** ὅταν ἐνέμετο τὰς Ἀθήνας ὁ κοιλιακὸς τύφος καὶ ἀπεδιδέτο ὑπὸ τοῦ Δεληγιάννη εἰς τὸ νερὸν τοῦ Κεφαλαρίου καὶ συνετέλει πολὺ ἡ καθυστεροῦσα καθαριότης τῆς πόλεως, τοῦτο δὲ τὸ ἄρθρον ξεσκονίζοντες τώρα ἀναδημοσιεύουν, καὶ δι' αὐτοῦ, γραφέντος τὸν **Αὔγουστον τοῦ 1881,** ζητοῦσι νὰ ἀποπλανήσωσι τὸν κόσμον καὶ νὰ παραστήσωσιν ἡμᾶς ὡς ἀντιφατικοὺς τώρα, διότι ὑπερασπιζόμεν τὸν Σούτσον, ἐνῷ κριβῶς τὰ ἐννέα δέκατα τῶν δημοτικῶν ἔργων του, καὶ ἡ αὔξησις τοῦ νεροῦ καὶ ὁ πλουτισμὸς τῶν κρηνῶν καὶ τὸ Διϋλιστήριον, δι' οὗ πίνομεν μετὰ τὸ θολωμένον ἐκεῖνο τὸ διαυγέστατον τώρα ὕδωρ, τὸ ὁποῖον θὰ ζηλεύουν αἱ καλλίτεραι τῶν μεγαλουπόλεων, καὶ ἡ κατασκευὴ ὁχετῶν καὶ ἡ εὔρυνσις πλατειῶν καὶ τὸ περιτείχισμα μανδρῶν καὶ νεαροὶ ὁδοὶ καὶ νέοι γέφυραι καὶ τακτικώτερον καταβρεγμα καὶ ἡ τοῦ δημοτικοῦ φρουρίου κολοσσαία εἴσπραξις καὶ ἡ διάσωσις τοῦ Θεάτρου ἀπὸ λιμνῶν χειμῶν καὶ πρὸ πάντων τὰ νερά, τὰ νερά, τὰ νερά, δι' ἃ γυναῖκες, ἄνδρες, παιδιὰ καὶ ἰδίᾳ ὁ λαὸς τοῦ δήμου Ἀθηναίων, ἵνα μεταχειρισθῶμεν

τὴν φρᾶσιν τοῦ κ. Ν. Καλλιφρονᾶ, εὐλογοῦσι τὸ ὄνομα τοῦ δημάρχου, δροσίσαντος τὴν πρῴην δίψαν καὶ στενοχωρίαν καὶ τυραννίαν καὶ ἀπώλειαν τόσον πολυτίμου χρόνου, διὰ νὰ γεμίσῃ ἕνα στομνὶ νεροῦ!

Καὶ διατὶ κύριοι ὑβρίσταί μας, δὲν μᾶς δίδετε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλαμβάνωμεν ὡς κολακείαν τὴν ἀναδημοσίευσιν τοῦ σροδροτάτου καὶ παραφόρου ἐκείνου ἄρθρου, καὶ ν' ἀποδίδωμεν καὶ εἰς τὴν δύναμιν αὐτοῦ ὀλίγην συντελεστικότητα ὑπὲρ τῆς μετὰ τὸν κοιλιακὸν τύφον περισπουδάστου καὶ σωτηρίου δραστηριότητος ἣν ἀνέπτυξεν ὁ κ. Σοῦτσος εὐεργετῶν καὶ σώζων τὴν πόλιν; Ἢ νομίζετε ὅτι τὸ ἔργον τοῦ τιμίου, τοῦ ἀγνοῦ, τοῦ συνετοῦ, τοῦ φιλοπόλιδος καὶ φιλοπάτριδος δημοσιογράφου εἶνε τὸ θυμιατίζειν μόνον καὶ ἐπαινεῖν καὶ λατρεύειν καὶ βωβαίνεσθαι ἐνώπιον ἐκείνου ὑπὲρ οὗ ἔτυχε νὰ γράψῃ δύο λέξεις; Ἡ δημοσιογραφικὴ ἡμῶν ἱστορία εἶνε καθαρὰ ὡς χιὼν καὶ συνοψίζεται ἐν ὀλίγαις λέξεσι: Μεταξὺ τίνων ἐπρόκειτο ὁ ἀγὼν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἐκλογικὴν περίοδον; Μεταξὺ Παναγῆ Κυριακοῦ καὶ Δημητρίου Σούτσου; Ὑπὲρ τίνος ἐτάχθη ὁ συντάκτης τοῦ «Μὴ Χάνεσαι», γράφων τότε ἐν τῷ συναδέλφῳ «Ραμπαγᾷ»; Ὑπὲρ ἐκείνου ὃν ὁμοθυμαδὸν ἡ πρωτεύουσα μέσῳ ἀνθέων καὶ εὐχῶν ἀνέδειξε δήμαρχόν της, τιμωρήσασα ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Παναγῆ Κυριακοῦ τὴν δημοτικὴν παραλυσίαν καὶ διαφθοράν.

Ἐπὶ τῆς δημοτικῆς διοικήσεως τοῦ κ. Σούτσου, πῶς ἐπολιτεύθη ὁ συντάκτης τοῦ **Μὴ Χάνεσαι;** Ἐπερίμενεν ἐξ περίπου μῆνας, τηρῶν θέσιν ἐπιφυλακτικὴν καὶ ἀναμένων τὰ ἔργα τοῦ νέου λαοπροβλήτου Δημάρχου· μὴ βλέπων δὲ μεταβολὴν εἰς τὴν ὁδοποιίαν, τὴν καθαριότητα, τὸν κονιορτὸν καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ νεροῦ ἐκηρύχθη σφόδρα ἀντιπολιτευόμενος. Ἀπαράλλακτα ὡς ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως Τρικούπη ἠγωνίσθη ὁ συντάκτης τοῦ «Μὴ Χάνεσαι» ὡς οὐδεὶς ἄλλος μεταξὺ τῶν συναδέλφων του ὑπὲρ τῆς ἀναρρήσεως αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχήν. Ἐφύλαξε θέσιν ἀμυντικὴν ἐπὶ καιρόν τινα, θέλων νὰ δώσῃ καιρὸν νὰ συλλεχθῇ καὶ κάμῃ ἐναρξιν τοῦ ἔργου τῆς ἀναμορφώσεως, εἶδεν ὅτι τὴν ἀναμόρφωσιν, τὴν ὁποίαν ἐπερίμενε νὴ ἴδῃ λαμβάνουσαν μορφὴν χειμάρρου, τὴν ἐσκόρπιζεν ὁ κ. Τρικούπης ὡς σταγόνας ἀνθόνερου, εἶδεν ὅτι ἐν τῷ ζητήματι τῶν φόρων ἐζήτησε νὰ πνίξῃ τὸν λαὸν οἰκονομικῶς καὶ ἐκήρυξε σφοδρὸν κατ' αὐτοῦ πόλεμον. Ἀλλὰ μετὰ τὸν κοιλιακὸν καὶ τὰς θηριώδεις φωνὰς τοῦ «Μὴ Χάνεσαι», ὁ **Σοῦτσος** ἤρξατο νὰ ἐνθυμῆται ποῖαι ἀνάγκαι καὶ πῖς ἐνθουσιασμὸς τῆς πόλεως ἐκάλεσαν αὐτὸν ἐπὶ τὴν ἀρχὴν καὶ ἀμέσως μετὰ δραστηριότητος μοναδικῆς καὶ ἐργατικότητος μαθηματικῆς ἐπεχείρησε καὶ ἔφερεν εἰς πέρας μέγα μέρος τῶν ἀναγκῶν τῆς πόλεως, ὁ δὲ Συντάκτης τοῦ «Μὴ Χάνεσαι» ἐδάμασε τὴν ἀντιπολίτευσίν του καὶ περιωρισθεὶς ἁπλοῦν λογικὸν ἔλεγχον, σύμφωνα μὲ τὰς προοδευτικὰς ἀρχάς του, τοῦ ζητεῖν πάντοτε περισσότερα τῶν γιγνομένων καὶ προβλέπειν μακρύτερα τῶν κυβερνώντων. Ὅταν δὲ εἶδε προσεγγίζουσαν τὴν νέαν ἐκλογικὴν περίοδον καὶ ἀπειλοῦντα κίνδυνον μέγαν νὰ μᾶς ἐμφανισθῇ καὶ αὖθις ἄρχων τοῦ Δήμου ὁ Παναγῆς Κυριακός, διπλωμένος ἀπὸ τὸν Μιχαὴλ Μελᾶ, ἡ ἐγχωρία δηλαδὴ κακοήθεια περιβεβλημένη τὴν χρυσοκανθαρικὴν διαφθοράν, μεταξὺ δὲ τοῦ Φρεαρίτου καὶ τοῦ Σούτσου ὄντος ἑνὸς μὲν ἀδοκιμάστου καθηγητοῦ καὶ ἑνὸς δεδοκιμασμένου ἐπιτηδείου τοῦ δήμου καὶ τῆς πόλεως **Ὑδραυλικοῦ Δημάρχου** τίνα ἔδει νὰ προτιμήσωμεν εἰμὴ τὸν τελευταῖον;

Ἀπαράλλακτα ὅπως ἐσχάτως κινδυνεύοντος νὰ κλονισθῇ ὁ Τρικούπης καὶ ἀπειλοῦντος νὰ χειροτονηθῇ ὁ Δηλιγιάννης πρωθυπουργός, πεποιθότες ἐπὶ τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ Τρικούπη ἀτασθαλίαν, ἀλλ' ὑπ' ὄψιν ἔχοντες τὴν ἐξωτερικὴν τοῦ ἀνδρὸς δύναμιν, καὶ νομίζοντες ὅτι μόνον δι' ἰσχυρᾶς κυβερνήσεως, ἔστω καὶ διὰ θυσιῶν ἐσωτερικῶν ὑπερόγκων καὶ οἰκονομικῆς καταστροφῆς δυνάμεθα νὰ σώσωμεν τὴν κινδυνεύουσαν Μακεδονίαν μας, ἠγέρθημεν μετ' ἐθνικῆς ἀγανακτήσεως ἀπέναντι καὶ τῆς κινδυνευούσης νὰ καταρρεύσῃ δυνάμεως τοῦ Τρικούπη, ἐνῷ δὲν ἐφαίνετο οὐδὲ φαίνεται ἄχρι τοῦδε ἄλλο δύναμις ἀντικαταστᾶτις.

Εἶνε αὐτὰ ὅλα ἄλυσις συνεσφιγμένη ἀδιασπάστου λογικῆς ἢ ὄχι; Εἶνε πολιτεία ἐνεργὸς καὶ ἀποτελεσματικὴ δημοσιογράφου φρουροῦ εἰς τὴν θέσιν του καὶ μηδὲ ὑπὸ συμφερόντων ἢ συμπαθειῶν ἐπηρεαζομένου, μηδὲ ὑπὸ στενῶν σκέψεων καὶ μικρολόγων αἰσθημάτων ἐνοχλουμένου, ἀλλ' ἑκάστοτε παρέχοντος τὴν δύναμίν του ἐκεῖ ὅπου χρήζει αὐτῆς ἡ πατρὶς ἐν τοῖς γενικοῖς ζητήμασι καὶ ὁ δῆμος ἐν τοῖς δημοτικοῖς ἢ ὄχι;

Πῶς δὲ θὰ ἐξαπατήσουν τὸ κοινὸν οἱ πουλημένοι, μὲ τὰς γελοίας αὐτὰς ἀντιπαραθέσεις, τῶν ὁποίων τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε ὅλον ὑπὲρ ἡμῶν, ὅταν ἡμεῖς ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἐκλογικοῦ ἀγῶνος ἐκηρύξαμεν τὸ σύνθημά του, ὄχι δημοτικόν, ἀλλὰ κοινωνικόν, ὄχι περὶ τοῦ τίς θὰ μᾶς κάμῃ περισσοτέρας ὁδοὺς ἢ πλειοτέρους ὀχετούς, ἀλλ' ἂν θὰ πωληθῶσιν αἱ Ἀθῆναι εἰς τὸν πλοῦτον τοῦ Μελᾶ ἢ ἂν θὰ συνασπισθῶσι περὶ τὴν ἐθνικὴν σημαίαν τοῦ Σουτσου. Καὶ ἂν εἴπωσιν ἐκ τῶν ἀντιθέτων ὄχι οἱ διεφθαρμένοι, ἀλλὰ οἱ σχολαστικοί, διατί τότε δὲν ὑποστηρίζατε τὸν κ. Φρεαρίτην, ἀλλὰ τὸν Σοῦτσον, θὰ τοῖς εἴπωμεν ὅτι προκειμένου νὰ διεξαγάγῃ ἡ πρωτεύουσα τοιοῦτον φοβερὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς πλουτοκρατίας καὶ νὰ διέλθῃ διὰ τοιαύτης πρωτοφανοῦς δοκιμασίας, μετὰ τίνος ἔπρεπε νὰ συνταχθῶμεν, μετὰ τοῦ ἀσθενεστέρου ἢ τοῦ ἰσχυροτέρου; Καὶ δὲν εἶνε ὁμολογουμένως ἰσχυρότερος ὁ κ. Σοῦτσος τοῦ κ. Φρεαρίτου; Ἀφοῦ εἶνε ὑπὲρ τοῦ Σούτσου ἡ ἀφθονία τῶν νερῶν, ὑπὲρ τοῦ Σούτσου ὁ πλοῦτος τῶν κρηνῶν, ὑπὲρ τοῦ Σούτσου ἡ αὔξησις τῶν προσόδων, ὑπὲρ τοῦ Σούτσου ἡ τιμιότης τῆς διαχειρίτεως;

Ὁ Μελᾶς δι' ἡμᾶς εἶνε τὸ ἔμβλημα μιᾶς τάξεως προσώπων, πραγμάτων, ἐνεργειῶν, συμφερόντων, τάξεως ἥτις θέλει νὰ μετατρέψῃ τὸν ἐθνικὸν ροῦν εἰς κοίτην ἐξασθενήσεως καὶ ἡμιπληγίας τῶν ἐθνικῶν δυνάμεων, καθ' ἣν στιγμὴν αὗται πρέπει νὰ ἦνε εἰς ρῶγας καὶ εἰς ἔντασιν, διὰ νὰ πολεμηθῇ ὑπὸ τὴν αὐτὴν σημαίαν τοῦ Εἰκοσιένα ὁ μέγας ἀγὼν κατὰ τῶν Σλαύων, ὁ μέγας ἀγὼν τῆς Μακεδονίας. Πρὸς τοῦτο θέλομεν γίνει ὅλοι μία δύναμις, θὰ συνασπισθῶμεν πολῖται, κόμματα, ὀνόματα ἔνδοξα, δυνάμεις ἱστορικαί, γενεὰ γνησία τοῦ Εἰκοσιένα καὶ θὰ πολεμήσωμεν, θὰ θυσιάσωμεν, θ' ἀγωνισθῶμεν καὶ θὰ συντρίψωμεν τοὺς ἐναντίους. Δὲν εἴμεθα τὸ ἔθνος τῆς ὕλης, τῆς πολυτελείας, τοῦ φραγκισμοῦ, ἐσμὲν τὸ ἔθνος τὸ ἄνηκον εἰς ἡμᾶς, εἰς τοὺς πατέρας μας, εἰς τὸ μέλλον μας.

Καλιθάν

Η ΚΑΤΑΨΗΦΙΣΙΣ ΤΟΥ ΜΕΛΑ
ΕΙΝΑΙ ΖΗΤΗΜΑ ΤΙΜΗΣ

Ἀπέναντι εἰσέρποντος κοινωνικοῦ κακοῦ πρώτιστον καθῆκον ἔχει πᾶς χρηστὸς πολίτης νὰ μὴ ἀπατᾶται καὶ ἀποπλανᾶται διὰ σοφισμάτων, οἷον τό ἑξῆς: «Ἃς δοκιμασθῇ καὶ αὐτός, εἶνε πλούσιος, ἀνεξάρτητος, θὰ φιλοτιμηθῇ νὰ κάμῃ καλὰ εἰς τὸν τόπον». Τοιαῦται κουφολογίαι εἶνε ἀνάξιαι δι' ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι δίδοντες τὴν ψῆφον ἔχουσι τὴν συνείδησιν ὅτι δὲν παίζουσιν, ἀλλ' ὅτι ἐκπληροῦσι καθῆκον. Ὁ εὐσυνείδητος, ὁ ἀληθὴς ἐκλογεὺς ὀφείλει νὰ κατανοήσῃ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ κακὸν καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν σημασίαν καὶ τὰς διαστάσεις, νὰ λάβῃ δὲ ὑπ' ὄψιν ἅπαντα αὐτοῦ τὰ ἐπακόλουθα, ὥστε ἐὰν συντείνῃ καὶ αὐτός εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῆς εἰσχωρούσης διαφθορᾶς, νὰ πράξῃ τοῦτο ἐν ἐπιγνώσει καὶ συνειδήσει τῆς εὐθύνης, ἣν φέρει, νὰ μὴ αἰτιᾶται δὲ ὕστερον ἑαυτὸν καὶ ἄλλους, ὅτι ἠπατήθη ἢ ἀποπλανήθη.

Ὁ χείριστος ἐχθρὸς τοῦ ἕλληνος, ὁ σοφιστικώτατος αὐτοῦ ἀπατεὼν συνήθως δὲν εἶνε ἄλλος τις ἢ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ἡ κακῶς ἐννοουμένη ἀγαθότης καὶ ἐπιείκεια πρὸς πάντας ἀδιακρίτως, ἡ ταχεῖα παράδοσις εἰς λήθην τοῦ παρελθόντος τινός, ἡ ἀποδοχὴ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀνθρώπων διὰ τὴν διαγωγὴν καὶ τὸ παρελθὸν αὐτῶν ἀξίων πάσης περιφρονήσεως, εὐθὺς ὡς παραστῶσι πλούσιοι καὶ εὐσταλεῖς πως· ταῦτα πάντα εἶνε αἴτια τοῦ ὅτι τὰ χρήματα ἤρξαντο παρ' ἡμῖν νὰ θεωρῶνται ὡς ἀναπληροῦντα καὶ ἀρετὴν καὶ χρηστότητα καὶ συνείδησιν καὶ τιμήν. Χρήματα πρέπει νὰ πορισθῇ τις ἐκ παντὸς τρόπου, ἔστω καὶ διὰ πάσης ἀτιμίας, ἀρκεῖ μόνον νὰ ὦσιν αὐτὰ ἄφθονα. Ἄντε διὰ χαρτοπαιγνίου, ἄντε διὰ κυβείας, ἄντε δι' ἀπάτης ἀποκτήσῃ τις αὐτά, τοῦτο εἶνε πάντα ἀδιάφορον. Τὸ ζήτημα εἶνε νὰ ἔχῃ τις αὐτὰ καὶ δὴ ἄφθονα, τότε δὲ δὲν ὑπολείπεται εἰς αὐτὸν ἄλλο τι ἢ νὰ οἰκοδομήσῃ ἓν μέγαρον καὶ νὰ ταλανίζῃ τὸ ἔθνος, ὅπως καταστῇ ἀμέσως μέγας πολίτης, ὁμογενής, φιλογενὴς καὶ ἔχῃ ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον εἰς τὰς οἰκογενείας, εἰς τοὺς ὑπουργοὺς καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς βασιλεῖς.

Τὸ νὰ χρηστεύηται τις καὶ ἰδιωτικῶς πρὸς ἀνθρώπους, οὐδὲν ἄλλο προσόν κεκτημένους ἢ τὸν πλοῦτον, εἶνε βεβαίως αἰσχρόν, πλὴν οὐχὶ καὶ ἐπικίνδυνον. Οἱ ἐν τῇ ἑσπερίᾳ Εὐρώπῃ οὐδὲ ἰδιωτικῶς ἐπιτρέπουσιν εἰς ἑαυτοὺς τοιαύτην συγκατάβασιν. Ὁ διαβόητος Στροῦσβεργ καὶ ἑκατὸν καὶ διακόσια ἑκατομμύρια ἔχων δὲν ἐγνώρισε ποτὲ τὴν κλίμακα οὐχὶ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, οὐχὶ τοῦ Βίσμαρκ ἢ ἄλλου τινὸς ὑπουργοῦ ἢ στρατηγοῦ, ἀλλ' οὐδὲ οἰκογενείας τινὸς ἱστορικῆς διὰ θυσιῶν καὶ πράξεων ἀγαθῶν τῶν μελῶν αὐτῆς εὐεργετησάσης τὴν πατρίδα. Πολὺ δὲ θὰ τὸ ἐτυλλογίζετο ὁ ἥρως τῆς κυβείας, ἐὰν ἔπρεπε νὰ στείλῃ προσκλητήριον χροῦ εἰς ἀξιωματικὸν ἢ ὑπάλληλον, διότι δὲν ἦτο ἀπίθανον εἰς ἀπάντησιν νὰ λάβῃ πρόσκλησιν μονομαχίας ἢ τοὐλάχιστον ἠθικόν τινα κόνδυλον διὰ τὴν τοιαύτην αὐθάδειάν του. Πλὴν ἡμεῖς οἱ Ἀνατολῖται διακρινόμεθα ἰδιωτικῶς διὰ τὴν ἐπιείκειαν ἡμῶν.

Τὸ πρᾶγμα ὅμως μεταβάλλει παντάπασι μορφὴν, προκειμένου περὶ δημοσίων πραγμάτων. Ὅστις καὶ ἐν τῷ δημοσίῳ βίῳ φαίνεται ἀνεκτικὸς δὲν διαπράττει ἐπιείκειαν. ἀλλ' ἀληθῆ ἀτιμίαν καὶ προδοσίαν πρὸς τὴν πατρίδα. Αἱ δημόσιαι ἀρχαὶ δὲν εἶνε τιμαὶ καὶ ἐπιδείξεις, ἀλλὰ καθήκοντα καὶ καθήκοντα μάλιστα ἐκ τῶν σοβαρωτάτων. Τοιαῦτα καθήκοντα μόνον εἰς τὸν ἱκανὸν καὶ τὸν ἔχοντα πλήρη συνείδησιν τοῦ βάρους καὶ τῆς ἱερότητος αὐτῶν δύνανται ν' ἀνατεθῶσι. Ἐὰν περιέλθωσιν εἰς χεῖρας ἀναξίων, μὴ ἐχόντων ἔννοιάν τινα τοῦ καθήκοντος, τὰ κοινὰ συμφέροντα καταστρέφονται, ἡ δὲ πατρὶς ζημιοῦται καὶ ἀτιμάζεται.

Τὸ ζήτημα λοιπὸν εἶνε ἁπλοῦν. Ὅπως ἐκλεχθῇ ὁ Μελᾶς πρέπει νὰ τῷ ἀποδοθῇ ἱκανότης διαχειρίσεως δημοσίων πραγμάτων, νὰ εὑρεθῇ δ' ἐν αὐτῷ ἐχέγγυόν τι εὐσυνειδήτου ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος. Ἀλλ' ἱκανότητος τεκμήριον οὐδὲν παρέσχε μέχρι τοῦδε ὁ ἄνθρωπος, καθόσον καὶ αὐτὸς ὁ πλοῦτος αὐτοῦ εἶνε προϊὸν τῆς ἐργασίας ἄλλων. ἀποκτηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ διὰ χαρτοπαιγνίου, κυβείας, λαχείου, προικός. Ποῖον δέ τι τὸ ἐχέγγυον τῆς εὐσυνειδήτου τοῦ καθήκοντος ἐκπληρώσεως; ὁ πλοῦτος; Ὁ ἐκλογεύς, ὁ ἀποδίδων τοιαύτην δύναμιν εἰς τὸν πλοῦτον ὑβρίζει πρὸ παντὸς αὐτὸς ἑαυτὸν μὴ πλούσιον ὄντα· διότι ἂν ὁ πλοῦτος ἰσοδυναμῇ πρὸς εὐσυνειδησίαν, φυσικὸν ἐπακόλουθον εἶνε ἡ πτωχεία νὰ ἰσοδυναμῇ πρὸς ἀσυνειδησίαν. Τοιαύτη ὅμως δοξασία δὲν εἶνε μόνον ὑβριστικὴ πρὸς πάντας τοὺς μὴ πλουσίους συμπολίτας ἡμῶν, ἀλλ' εἶνε καὶ πλάνη ἀξία οἴκτου. Ὁ πλοῦτος δὲν μειοῖ ἀλλ' αὐξάνει τὰς ἐπιθυμίας ἀνθρώπων, οἷος ὁ Μελᾶς. Καὶ αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφός του ἔφερον ἐλθόντες ἐνταῦθα πλοῦτον ἱκανόν· ἠρκέσθησαν ὅμως εἰς μόνην τὴν ἀπόλαυσιν τούτου καὶ αὐτὸς καὶ ὁ ἄκληρος καὶ πλουσιώτατος ἀδελφός του; Πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Δὲν μᾶς ἀπεγύμνωσεν ἡ ἀδελφικὴ αὕτη δυὰς ἐν τῷ Λαυρίῳ; Δὲν μᾶς ἀπεγύμνωσεν αὐτὸς οὗτος ὁ Μιχαὴλ Μελᾶς ὁπουδήποτε καὶ ἂν μετέσχε τῆς διοικήσεως ἀνωνύμων ἑταιριῶν; Ἐκ τῆς Πιστωτικῆς Τραπέζης ἀπεβλήθη, τὴν ἑταιρίαν τῶν μαρμάρων τῆς Πάρου κατέστρεψεν, ἡ διαγωγή του ἐν τῇ Ἐθνικῇ Ἀμύνῃ ἦτο ὄνειδος· αὐτὰ λοιπὸν εἶνε τὰ ἐχέγγυα τῆς ὑπ' αὐτοῦ εὐσυνειδήτου ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος.

Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ πλανᾶσθε ὑπὸ τῆς αγυρτείας καὶ τῆς ὑπουλότητος. Τοὺς Ἰησουΐτας γνωρίζομεν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν, ὅπως τὸ δένδρον ἐκ τῶν καρπῶν αὐτοῦ. Ἡ καταψήφισις τοῦ Μελᾶ δὲν εἶνε μόνον καθῆκον, ἀλλὰ καὶ ζήτημα τιμῆς δι' ἡμᾶς. Ἂν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ πρέπει νὰ βραβευθῇ ἡ ἀνικανότης, ἡ ἔλλειψις τῆς συναισθήσεως τοῦ καθήκοντος, τότε ἅπαντες ἡμεῖς οἱ χρηστοὶ πολῖται, οἱ ἄνθρωποι τῆς τιμίας ἐργασίας, τῶν πόνων καὶ στενοχωριῶν, οἱ ἄνθρωποι ἑνὶ λόγῳ τοῦ καθήκοντος ματαιοπονεῖται· διότι ἡ ἱκανότης πρέπει νὰ δουλεύῃ εἰς τὴν ἀνικανότητα, ἡ εὐσυνείδητος ἐκπλήρωσις τοῦ καθήκοντος εἰς τὴν αἰσχροκέρδειαν καὶ τὸν Ἰησουΐτισμόν.

Συμπολῖται, ἐὰν κήδεσθε τῆς ὑπολήψεως ὑμῶν, ἐὰν κήδεσθε αὐτῆς ὑμῶν τῆς τιμῆς, ἀποκρούσατε μετὰ βδελυγμοῦ καὶ ἀγανακτήσεως ἀξίωσιν προσβάλλουσαν τὰ ἱερώτατα τοῦ ἀνθρώπου, ὑβρίζουσαν δὲ ὑμᾶς ὡς προτιμῶντας τὴν αἰσχροκέρδειαν τῆς ἐπιπόνου ἐκπληρώσεως τοῦ καθήκοντος, ὡς προτιμῶντας τὴν κυβείαν καὶ τὸ χαρτοπαίγνιον τῆς ἱκανότητος καὶ τῆς εὐσυνειδησίας. Ὁ Μελὰς βεβαιως θὰ ἀποτύχῃ, ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο μόνον. Πρέπει ν' ἀποτύχῃ κατὰ τρόπον, ὅστις νὰ δεικνύῃ τὴν ἀγανάκτησιν ἐντίμων πολιτῶν, ὧν διασύρονται τὰ τιμαλφέστατα. Πρέπει νὰ δείξητε ὅτι, ἐὰν ἰδιωτικῶς δύνασθε νὰ ἦσθε ἐπιεικεῖς καὶ λησμονοῦντες τὸ παρελθὸν ν' ἀποδίδητε χαιρετισμὸν εἰς ἀνθρώπους ἀναξίους τούτου, τὰ δημόσια ὅμως, τὴν πατρίδα οὐδαμῶς οὐδέποτε θὰ παραδώσητε εἰς χεῖρας ἀνοσίους, αἱ δὲ πύλαι τῶν δημοσίων ἀρχῶν θὰ μένωσιν ἐσαεὶ κεκλεισμέναι εἰς τὴν κυβείαν καὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν.

Μεφιστοφελῆς.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ σύζυγος καὶ ἡ θυγάτηρ τοῦ κ. πρέσβεως τῆς Ἱσπανίας δὲν ἐννοεῖ νὰ ἐξέλθῃ τῆς οἰκίας της πρὶν τῆς Δευτέρας ὕστερα

ἀπὸ τὸν τρόπον ποῦ ἔλαβον ἀπὸ τὰς ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ Εὐρρώπαίου κ. Μελᾶ ἐκπυρσοβοτήσεις, διότι ἐτόλμησαν ὁπαδοί τινες τοῦ Σούτσου νὰ ζητωκραυγάσουν ὑπὲρ αὐτοῦ. Δὲν πειράζει! Χάριν τοῦ κ. Μελᾶ ἂς παρασταθῶμεν καὶ εἰς ἓν ζεῦγος ὡραίων ἱσπανικῶν ὀφθαλμῶν χώρα τῶν Ζουλοῦ!

Τὴν περασμένην νύκτα ἔλαβε χώραν ἐγκλημα ἐκ τῶν ἀσυνήθων. Ὁ ὀθωμανὸς ζωέμπορος Χασάναγας εὑρέθη σήμερον τὸ πρωὶ φονευμένος κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀκροπόλεως ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ τοῦ Τράμπερ. Τὸ πτῶμα φέρει ἑπτὰ μαχαιριές. Ἐπ' αὐτοῦ εὑρέθησαν τέσσαρες λίραι, καὶ ἓν μικροσκοπικὸν σῶμα Κοράκου, τὸ ὁποῖον ἔφερε κρεμασμένον ὡς φυλακτόν.

Τὸ πτῶμα μέχρι τῆς δεκάτης πρωϊνῆς ὥρας ἦτο κατατεθειμένον ἐν τῷ τετάρτῳ ἀστ. τμήματι, οὗτινος προΐσταται ὁ κ. Χωματιανός, ὅστις ἐπελήφθη καὶ τῶν ἀνακρίσεων.

Αἱ ὑποψίαι ἐπιβαρύνουσι δύο ἄλλους ζωεμπόρους συνεταίρους. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν, ὀνόματι Μπουρδούβαλης συνελήφθη καὶ ἀνεκρίθη ὑπὸ τοῦ κ. ὑπαστυνόμου· ὁ ἕτερος, Χρῆστος Κατεριναῖος δὲν εἶχεν ἀκόμη εὑρεθῆ.

Εὑρέθη πλησίον τοῦ πτώματος καὶ τὸ μαχαῖρι, διὰ τοῦ ὁποίου ἐφονεύθη, ὅπερ ἀνεγνωρίσθη ὡς ἀνῆκον εἰς τὸ χάνι τοῦ Μπατάλα, ἐν ᾧ διέμενον οἱ δύο ἀνωτέρω ζωέμποροι.

Κατὰ τὰς μαρτυρίας γινωσκόντων, ὁ φονευθεὶς ἔφερε μαζή του καὶ 300 λίρας, ὥστε εἶνε βεβαιότατον ὅτι ἐγένετο θῦμα τῶν χρημάτων του, καὶ ὅτι ἐπίτηδες ἀφέθησαν ἐπάνω του αἱ τέσσαρες λίραι, μήπως ἐξαπατηθῇ ἡ ἀρχὴ ὡς πρὸς τὸ ἐλατήριον τοῦ ἐγκλήματος.

Πιστεύομεν ὅτι ἡ δραστηριότης τοῦ κ. Χωματιανοῦ θέλει διευκολύνει οὐ σμικρὰν τὴν ἐνέργειαν τῆς εἰσαγγελικῆς ἀρχῆς, ἡ ὁποία ὀφείλει ἐν πάσῃ ἐπιμελείᾳ καὶ ἐπιδεξιότητι νὰ ἐνεργήσῃ διὰ τὸ βαρὺ τοῦ ἐγκλήματος.

ΤΑ ΕΝ ΚΡΗΤΗ

(ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Χανέα, 26 Ἰουνίου

Ἦτο ἡ πρώτη πρωΐα τῆς εἰς τὸ χωρίον ὁρίζεώς μου ἡ τῆς παρελθούσης Τρίτης. Ὁ Γαλατᾶς (οὕτω ὀνομάζεται τὸ χωρίον μεθ' οὗ αἱ ἀρχαιότεραι καὶ τερπνότεραι ἀναμνήσεις μου συνδέονται) εἶνε κωμόπολις μεγάλη, ὥστε δύναται νὰ ὀνομασθῇ κωμόπολις. Κειμένη ἐπὶ λόφου εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας πρὸς Δ. τῶν Χανίων, κατοικεῖται ὑπὸ 1200 περίπου οἰκογενειῶν ἀποκλειστικῶς χριστιανικῶν· ἄλλοτε ἦτο εἰς τὴν κατοχὴν Μουσουλμάνων, σήμερον ὅμως εἰ μόνον σώζεται, ζῶν ἀφάνης καὶ ἀνενόχλητος εἴς τινα τοῦ χωρίου γωνίαν. Κείτεται τὰ πρόθυρα τῆς πόλεως ἐν μέσῳ, εἶνε ἐκ τῶν πρώτων ἄτινα ἐνθουσιωδῶς ἐγκολπώνονται τὰ ἐπαναστατικὰ κινήματα· οἱ κάτοικοί του πρώτοι σπεύδουσι νὰ ἐγκαταλίπωσι τὰς οἰκίας των καὶ παραλαμβάνοντες ὅ,τι μεθ' ἑαυτῶν δύνανται, φεύγουσιν εἰς τὰ ὀρεινότερα μέρη. Τούτους ἐπακολουθοῦσιν οἱ τῶν λοιπῶν πεδινῶν χωρίων, ταχέως δὲ ἡ περὶ τὰ Χανία πεδιὰς ἐρημοῦται κατοίκων, τὴν θέσιν αὐτῶν καταλαμβάνουσιν οἱ ἐκ τῶν ὀρεινῶν μερῶν κατερχόμενοι Τοῦρκοι, τὰ δὲ δύο στοιχεῖα διακρίνονται ταχέως εἰς δύο στρατόπεδα. Ὁ Γαλατᾶς παρήγαγε πάντοτε πολεμιστὰς διακριθέντας ἐπὶ εὐτολμίᾳ καὶ ἀφοβίᾳ, ὁ δὲ ἀρχηγὸς αὐτῶν Ἰωάν. Σπυριδάκης, ὅστις ἦν ἀρχηγὸς καὶ ἁπάσης τῆς πεδινῆς Κυδωνίας, εἶνε τέλειος τύπος γνησίου ἀρχαϊκοῦ στρατιώτου. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ μείζονες καταστροφαὶ πάντοτε κατὰ τὰς ἐπαναστάσεις βαρύνουσι τοὺς πεδινούς· οἱ Τοῦρκοι, εἴτε ἐγχώριοι εἴτε στρατιῶται, οὐδένος ἀμελοῦσιν ὅπως ὅσον τὸ δυνατὸν ἐντελέστερον ἐρημώσωσι τὰ πεδινὰ χωρία, τούτου δὲ ἕνεκεν ὁ Γαλατᾶς, καίπερ δυνάμενος νὰ θεωρηθῇ ἐκ τῶν μεγαλειτέρων χωρίων τῆς Κρήτης, καίτοι οἱ ἐκτεταμένοι ἀμπελῶνες καὶ ἐλεῶνές του εἰσὶ πράγματι πλουσιώτατοι, παρουσιάζει σήμερον ὄψιν θλιβερά. Μέγα μέρος τῶν οἰκιῶν του εἶνε ἐρείπια, καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν δὲ οὐδεμίαν βλέπεις, ἐφ' ἧς νὰ μὴ φαίνωνται οἱ τύποι τῆς βαρβαρότητος· ἡ ἐρήμωσις κατέλιπεν ἴχνη, ἅτινα χρόνος μακρὸς θὰ παρέλθῃ ὅπως τελέως ἐξαλειφθῶσι. Μόνον ἐσχάτως οἱ κάτοικοι, ἀναλαβόντες κάπως ἀπὸ τῶν καταστροφῶν, ἃς ὑπέστησαν, ἤρξαντο ἐπισκευάζοντες ἐν μέρει τὰς ἑστίας των, πάντοτε ὅμως μετὰ περισκέψεως, διότι δὲν ἔχουσι πεποίθησιν ἐπὶ τὸ μέλλον. . .

***

Ἀλλ' ἐξετράπην ἀπὸ τοῦ θέματός μου καὶ ἐπανέρχομαι. Τὴν πρώτην πρωΐαν τῆς ἀφίξεώς μου εἰς Γαλατᾶ οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἠνωρὶς μὲ ἀφύπνισαν, προσκαλοῦντες εἰς σύσκεψιν τοὺς κατοίκους. Ἐπρόκειτο νὰ ἀποφασίσωσιν ἂν ὤφειλον νὰ ἐξακολουθήσωσι πληρώνοντες φόρους, ἀφοῦ οἱ φόροι οὓς καταβάλλουσι δὲν μεταβαίνουσιν εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον τοῦ κράτους, ἀλλ' εἰς τὰ τουρκικὰ τζαμία. Δὲν ἀπῃτεῖτο πολλῶν ὡρῶν σκέψις, ταχέως δὲ πάντες εὑρέθησαν σύμφωνοι ν' ἀρνηθῶσι τὴν πληρωμὴν τῶν φόρων. Συνεπείᾳ τῆς ἀποφάσεως ταύτης προσεκάλεσαν τὸν ἐνοικιαστὴν τῆς δεκάτης νὰ ἀπέχῃ πάσης εἰσπράξεως, τοὺς δὲ ἐν τῷ χωρίῳ σταθμεύοντας χωροφύλακας νὰ μὴ τολμήσωσι νὰ χορηγήσωσιν αὐτῷ χεῖρα βοηθείας. Οὐδεὶς ἀνέμενε τοσαύτην τόλμην παρὰ χωρίου κειμένου εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πόλεως καὶ ἐκτεθειμένου εἰς τὴν δύναμιν τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ, ἐμβρόντητος δὲ ἔμεινεν ὁ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ τοποτηρητὴς ὅτε ἔμαθε τὰ γενόμενα. Τὴν ἐπαύριον ὁ ἀρχηγὸς τῆς κρητικῆς χωροφυλακῆς συνταγματάρχης Ἐμὶν βὲης μετὰ 40 χωροφυλάκων ἐξῆλθεν εἰς τὸ χωρίον καὶ συγκαλέσας τοὺς κατοίκους εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐστάλη νὰ εἰσπράξῃ τὴν δεκάτην, τοῦ: προσεκάλεσε νὰ μὴ ἀντιστῶσιν, ὅπως προληφθῇ ἡ ἐπέμβασις τοῦ στρατοῦ.

Οἱ χωρικοὶ πάντες μιᾷ φωνῇ τῷ ἔδωκαν νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι, μεθ' ὅλον τὸν σεβασμόν, τὸν ὁποῖον αἰσθάνονται καὶ πρὸς τὴν κυβέρνησιν καὶ πρὸς τὸ ἄτομόν του δὲν θὰ δυνηθῶσι νὰ ἐκτελέσωσι τὴν ἐπιθυμίαν του. — «Περὶ τούτου» εἶπον «ἐλήφθη μία ἀπόφασις ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, δὲν μᾶ φέρει δὲ τιμὴν νὰ παραβῶμεν ἡμεῖς τὴν ἀπόφασιν ταύτην· ἤδυ ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα χωρία εἰς τὴν θέσιν μας ὅτι ἀπογείνωσιν ἐκεῖνα, θὰ γείνωμεν καὶ ἡμεῖς. μὴ περιμένετε ὅμως ἡμεῖς πρῶτοι νὰ ὑποχωρήσωμεν. Ἐὰν ἡ Ἐνδοξότης σου ἐπιμείνῃ διὰ τῆς βίας νὰ εἰσπράξῃ τὴν δεκάτην, ἡμεῖς παραιτοῦμεν ἀπὸ σήμερον τὰς ἐργασίας μας, ἐγκαταλείπομεν τὰ ἀλώνιά μας καὶ προτιμῶμεν νὰ ἀφήσωμεν νὰ ἀπολεσθῶσιν οἱ κόποι καὶ τὰ προϊόντα μας παρὰ νὰ νὰ πληρώσωμεν τὸν φόρον. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν στρατόν. ὅστις μᾶς ἀπειλεῖτε ὅτι θὰ ἐξέλθῃ, δι' ἡμᾶς εἶναι τὸ αὐτὸ εἴτε τάγματα ὁλόκληρα ἔλθωσιν, εἴτε εἷς μόνος χωροφύλαξ, διότι, εἰς τὰ τελευταῖα, θέτομεν πῦρ εἰς τὰς θημωνιὰς καὶ καταστρέφομεν αὐτάς».

Ἡ γενναία καὶ ἀποφασιστικὴ αὕτη ἀπάντησις ἔφερε τὰ ἀποτελέσματά της. Ὁ τῆς δεκάτης ἐκμισθωτὴς ἀνέβαλε τὴν παραίτησίν του, τὰ λοιπὰ βακουφικὰ χωρία ἐνισχύθησαν ἐν τῇ ἀποφάσει των, ἡ Διοίκησις τὰ ἔχασε, ἀγνοοῦσα τί νὰ πράξῃ καὶ τί νὰ μὴ πράξῃ· ὁ τοῦ Διοικητοῦ τοποτηρητὴς προσποιεῖται τὸν ἀσθενῆ καὶ δὲν μεταβαίνει εἰς τὸ διοικητήριόν του, προτιμῶν νὰ ἡσυχάζῃ εἰς τὴν ἐξοχικὴν αὐτοῦ ἔπαυλιν. Διαταχθεὶς ὑπὸ τοῦ εἰς περιοδείαν εὑρισκομένου Διοικητοῦ νὰ πέμψῃ στρατὸν εἰς Γαλατᾶ, ἐδήλωσεν ὅτι προτιμᾷ νὰ παραιτηθῇ μᾶλλον παρὰ νὰ γίνεται αἰτία ἐπαναστάσεως ἐν Κρήτῃ. Περιωρίσθη νὰ διατάξῃ τὸν ἀρχηγὸν τῆς χωροφυλακῆς νὰ παραμείνῃ ἐν Γαλατᾷ καὶ νὰ ἐπιτηρῇ τοὺς κατοίκους. Ἐν τούτοις οἱ χριστιανοὶ χωροφύλακες ἤρξαντο δυσανασχετοῦντες καὶ δεικνύοντες σημεῖα ἀπειθείας.— «Ἡμεῖς» λέγουσιν «ἂν αὔριον γείνῃ ἐπανάστασις, δὲν θὰ μείνωμεν εἰς τὴν τουρκικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ θὰ εἴμεθα ἐπαναστᾶται, ὡς πάντοτε· δὲν ἠμποροῦμεν λοιπὸν τώρα νὰ πιέζωμεν τοὺς ὁμοθρήσκους μας καὶ νὰ τοὺς ἀναγκάζωμεν νὰ πληρώνωσι φόρους εἰς τὰ τουρκικὰ τζαμία, ἐν ᾗ δὲ περιπτώσει διαταχθῶμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν βίαν, θὰ παραιτηθῶμεν πάντες». Ἤδη πολλοὶ ἀξιωματικοὶ τῆς χωροφυλακῆς χριστιανοί, διαταχθέντες νὰ ἐξέλθωσιν εἰς Γαλατᾶ, ἠπείθησαν· οἱ κάτοικοι Σελίνου ἐδήλωσαν εἰς τὸν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ των λόχον τῆς χωροφυλακῆς, προσελθόντα νὰ ἔλθῃ εἰς ἐνίσχυσιν τῶν ἐν Γαλατᾷ, ὅτι ἂν τολμήσωσι νὰ μεταβῶσι, θὰ τοὺς ἐμποδίσωσι, θὰ τοὺς ἀροπλίσωσι καὶ θὰ τοὺς ἀποκηρύξωσι, χθὲς δὲ οἱ χριστιανοὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ λόχου τούτου ἐλθόντες εἰς Χανία ὑπέβαλον τὴν παραίτησίν των, ἥτις ὅμως δὲν ἐγένετο δεκτή.

Ἐνῷ ταῦτα συμβαίνουσι πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ φρουρίου Χανίων, ἐν Κισσάμῳ οἱ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας συνελθόντες τὴν παρελθοῦσαν τετάρτην εἰς τὸ χωρίον Δραπανιᾷ ἔλαβον ὁμοίαν ἀπόφασιν. Ἐν Ἀποκωρώνῳ οἱ κάτοικοι τῶν βακουφικῶν χωρίων, συνέλεξαν ἤδη τοὺς θερινοὺς καρποὺς των, χωρὶς λέπτὸν νὰ πληρώσωσι. Ἡ ἐπαρχία Σφακίων, οὐδεμίαν δεικνύει διάθεσιν νὰ πληρώνῃ πλέον τὸν ἐκ 45,000 γρ. ἐτήσιον φόρον της, ἅμα ἔμαθεν ὅτι οὗτος δὲν μένει εἰς τὴν Κρήτην, ἀλλὰ μεταβαίνει εἰς τὴν Μέκκαν καὶ τὴν Μεδινᾶν. Μάτην ὁ Γεν. Διοικητὴς περιέρχεται τὰς ἀνατολικὰς ἐπαρχίας ἀπὸ τῆς παρελθούσης ἑβδομάδος προσπαθῶν διὰ τῆς ἀτομικῆς του βαρύτητος νὰ πείσῃ τοὺς κατοίκους νὰ πληρώσωσι τοὺς φόρους. Βαρύτητα διὰ τὸν Κρῆτα ἔχει ἡ συναίσθησις τοῦ δικαίου του. Καὶ αἱ παρακλήσεις του καὶ αἱ ἀπειλαί του εὑρίσκουσι πανταχοῦ τὴν δέουσαν ἐκτίμησιν.

Αὕρα ἐπαναστατικὴ ἐπιπνέει ἀπανταχοῦ τῆς Κρήτης σήμερον· ἀπὸ πολλοῦ χρόνου δὲν ἐξεδηλώθη μείζων ὁμοφωνία, μεγαλειτέρα προθυμία πρὸς ἐξέγερσιν· καθ' ἑκάστην τὰ μὴ βακουφικὰ χωρία πέμπουσι μηνυτὰς ἐξορκίζοντα τοὺς τῶν βακουφικῶν κατοίκους νὰ ἐπιμείνωσιν ἀνθιστάμενα καὶ νὰ μὴ διστάσωσιν ἐν ἀνάγκῃ νὰ ζητήσωσι τὴν συνδρομήν των. Μέχρι τοῦδε ἀκόμη τοιαύτη δὲν παρουσιάσθη δὲν εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι δὲν θὰ παρουσιασθῇ καὶ αὔριον, ἂν ἡ Κυβέρνησις θελήσῃ νὰ μεταχειρισθῇ τὴν βίαν, ἣν μέχρι τοῦδε φαίνεται διστάζουσα νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν. Μόνον χωρικούς τινας ἐφυλάκισεν ἐπ' ὀλίγον πρὸς ἐκφοβισμὸν τῶν λοιπῶν, ταχέως ὅμως τοὺς ἀπέλυσεν, ἰδοῦσα ὅτι οὐ μόνον δὲν ἐπετύγχανε τοῦ ποθουμένου διὰ τοῦ μέτρου τούτου, ἀλλὰ καὶ μείζονος ἐρεθισμοῦ παραίτιος ἐγίνετο. Ἐν ταῖς κεντρικαῖς ἐπαρχίαις ἐπειράθη νὰ ἐξαγάγῃ καὶ στρατόν, ἰδίᾳ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Πεδιάδος, ἔσπευσεν ὅμως νὰ ἀνακαλέσῃ αὐτὸν εἰς τὰ φρούρια, ἰδοῦσα ὅτι καὶ διὰ τοῦ μέτρου τούτου οὐδὲν ἔφερεν ἀποτέλεσμα.

***

Διακόπτω ἐνταῦθα τὴν ἀφήγησιν τῶν γεγονότων, ὅπως ἐξηγήσω ὑμῖν ὁποῖον εἶναι τὸ ζήτημα, ὅπερ σήμερον ἀπασχολεῖ τὴν Κρήτην καὶ κρατεῖ αὐτὴν ἀνάστατον. Εἶναι τοῦτο τοσούτῳ σπουδαῖον, ὥστε, ὡς οἱ χριστιανοὶ βουλευταὶ ἐδή-

---

Ο ΛΥΚΟΓΙΑΝΝΗΣ

(Συνέχ. ἴδ. ἀριθ. 512)

Τούτου γενομένου, ὁ πιαστογράφος ἔβγαλε τὸ βιβλίον τῶν ἐνταλμάτων ἐντὸς τοῦ σύστου, τὸ ἔνταλμα ἐντὸς τοῦ χαρτοφυλακίου του. ἐν δὲ τῷ κόλπῳ τὸ φύλλον τοῦ λευκοῦ χάρτου, ἐν ᾧ ἐξηκρίβη εἰς τὴν ὑποψίμησιν καὶ ἐξῆλθε τοῦ δωματίου. Δηλαδὴ ὑπερηφάνως πρὸ τῶν ὑπηρετῶν, ἀλλ' οὗτοι παρετόρησαν ὅτι ἦτο πολὺ ὠχρός.

Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς εἰς Παρισίους ἐπανόδου του ὁ Πέδρο λαβὼν ἀνάγκην τεσσαρακοντα χιλιάδων φράγκων ἐσκέφθη νὰ ζητήσῃ αὐτὰς ἀπὸ τὴν προεξοφλητικὴν Τράπεζαν. Λαβὼν τὸ βιβλίον, ἵνα συμπληρώσῃ τὸ παρουσιασθησόμενον ἔνταλμα.

— Ἰδέ! εἶπε μετ' ἐκπλήξεως.

Τὸ ἔνταλμα δὲν περιεῖχε τὴν ἡμερομηνίαν, ἣν ἐνεθυμεῖτο ὅτι εἶχε θέσει, περιπλέον οὐδὲν ὑπῆρχε γεγραμμένον εἰς τὴν προηγουμένην ἄκραν, τοῦθ' ὅπερ ἀντέκειτο εἰς τὰς ἕξεις αὐτοῦ ὡς πρὸς τὴν τάξιν.

— Αὐτὸ εἶναι παράδοξον!

Λαβὼν ἓν σημειωματάριον, ἐφ' οὗ ἐνέγραφε πάντα τὰ ποσά, τὰ ὁποῖα ἀπέσυρεν ἐκ τῶν τραπεζιτικῶν οἴκων, ὅπου εἶχε κατατεθειμένα χρήματα, ἠδυνήθη νὰ βεβαιωθῇ εὐκόλως ὅτι ἔνταλμά τι, τοῦ ὁποίου δὲν εἶχε κάμει χρῆσιν, ἔλειπεν ἀπὸ τὸ βιβλίον του τῆς Προεξοφλητικῆς Τραπέζης. Τί ἔγεινεν;

Ἄλλος τις ἀντὶ τοῦ Πέδρο Καστόρια θὰ ἔλεγεν ἀμέσως Κλέπτης εἰσῆλθεν ἐν τῷ οἴκῳ μου, ἀλλ' αὐτὸς οὐδὲν εἶπε. Σκεφθεὶς ὀλίγον προσεκάλεσε τὸν θαλαμηπόλον του.

— Τίνες ἐκ τῶν φίλων μου ἦλθον εἰς ἐπίσκεψίν μου; ἠρώτησεν.

— Ἐν πρώτοις ὁ κ. βαρόνος Δεσιμαίζ, τὴν ἐπιοῦσαν τῆς ἀναχωρήσεώς σας.

— Ὁ καλλίτερός μου φίλος μοῦ ἐχρεώστει μίαν ἐπίσκεψιν.

— Ἐστενοχωρήθη πολὺ μὴ εὑρὼν τὸν κύριον.

— Εἶχον λησμονήσει νὰ τὸν εἰδοποιήσω ὅτι ἔμελλον ν' ἀπουσιάσω ἐπί τινας ἡμέρας.

Ὁ ὑπηρέτης ἠριθμησεν ἀκόμη πολλὰ πρόσωπα.

— Καὶ ὅλοι ἀνεχώρησαν στενοχωρημένοι ὡς ὁ φίλος μου Δεσιμαίζ;

— Μάλιστα, κύριε.

λωσαν τοῖς Εὐρωπαίοις προξένοις, οἱ Κρῆτες δὲν θὰ ὀπισθοδρομήσωσιν οὐδὲ πρὸ τῶν μόχθων καὶ τῶν καταστροφῶν μιᾶς ἐπαναστάσεως χάριν αὐτοῦ καὶ μόνου. Ἐὰν ἤμην ἱερολογιώτατος *μουφτῆς* ἢ *σοφτᾶς*, θὰ σᾶς ἔλεγον ὅτι τὴν δεῖνα ἐποχήν, ἐνεφανίσθη καθ' ὕπνον εἰς τὸν δεῖνα *παδισὰχ* ὁ δεῖνα πιστὸς τοῦ προφήτου ὁπαδὸς καὶ τὸν διέταξε νὰ ἀριερώσῃ εἰς τὸ δεῖνα τζαμίον τοὺς φόρους τοὺς ὁποίους πληρώνουσι τὰ χωρία, τὰ ὁποῖα σήμερον λέγονται βακουφικά. Ἀλλὰ τὰς ἱστορίας ταύτας δὲν ἐφρόντισα νὰ τὰς σπουδάσω, καὶ σήμερον δὲν γνωρίζω παρὰ τοῦτο μόνον, ὅπερ εἶναι καὶ τὸ οὐσιῶδες, ὅτι ὑπὲρ τὸ 1,000,000 γρ. ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ κρητικοῦ λαοῦ πληρωνομένων φόρων, διὰ λαθροχειρίας, ἀντὶ νὰ εἰσέρχηται εἰς τὸ δημόσιον τῆς Κρήτης ταμεῖον, ὅπερ, ὡς γνωστόν, ἀπὸ τοῦ 1878 ἐχωρίσθη ἀπὸ τοῦ κεντρικοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει, περιέρχεται εἰς τὸ μουσουλμανικὸν τζαμίον χρησιμεῦον πρὸς διατροφὴν χοτζάδων τινῶν καὶ μουεζίνιδων καὶ ἄλλων κηφήνων, οὐδὲν ἄλλο ἐχόντων ἔργον ἢ τὸ κηρύττειν μῖσος θανάσιμον κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Δὲν εἶναι ὅμως τοῦτο μόνον· διὰ τῶν ἐν λόγῳ χρημάτων οἱ ὀθωμανοὶ πατριῶταί μας ἐνεργοῦσι καθ' ἡμῶν ἐν Κρήτῃ πόλεμον φοβερώτατον· τοκίζουσι ταῦτα, ἐξαγοράζουσι βαθμηδὸν τὰς ἰδιοκτησίας τῶν χριστιανῶν κτηματιῶν καὶ παντὶ τρόπῳ συντρέχουσι τοὺς ὁμοθρήσκους των, γίνεται δὲ ὑπολογισμὸς ὅτι, μετὰ 12 ἔτη, ἐὰν ἕως τότε ἔχομεν τὴν κακὴν τύχην νὰ διατελῶμεν ἀκόμη ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν, θὰ ἔχωσι κεφάλαιον ἀποθεματικὸν 70,000,000 γρ. Καὶ φαντασθῆτε τί πόλεμον δύνανται νὰ μᾶς κάμωσι μὲ ταῦτα, αὐτοὶ οἵτινες οὐδὲν ἄλλο σκέπτονται ἢ νὰ μᾶς ἐξοντώσωσι. Ἡ ὑφισταμένη ἀνισότης, ἡ προγενομένη τοῖς χριστιανοῖς ἀδικία, ἡ ζημία, ἡ ἀπειλουμένη καταστροφὴ ἦν τηλικαύτη, ὥστε ἡ Συνέλευσις, ἀφοῦ μάτην ἐπὶ 4 ἔτη ἐζήτησε θεραπείαν, ἠναγκάσθη νὰ προβῇ εἰς μέτρον δραστηριώτερον καὶ νὰ κηρύξῃ τοὺς κατοίκους τῶν βακουφικῶν χωρίων ἀπηλλαγμένους τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ πληρώνειν φόρον μὴ χρησιμοποιούμενον ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τῆς πολιτείας· τὸ ζήτημα εἶναι τοσοῦτον συγκεκριμένον, τοσοῦτον αἰσθητόν, τοσοῦτον εὔληπτον καὶ πρὸ πάντων τοσοῦτον ζωτικόν, ὥστε ἡ φωνὴ τῆς Συνελεύσεως, ἥτις ἄλλως ἀείποτε ἐνταῦθα εἶναι σεβαστή, ἠκούσθη μετ' ἐνθουσιασμοῦ, ἐγένετο δεκτὴ μετὰ προθυμίας καὶ γενικὴ ἐλήφθη ἀπόφασις νὰ μὴ πληρωθῇ τοῦ λοιποῦ βακουφικὴ δεκάτη, ἐφ' ὅσον ἡ κυβέρνησις ἐπιμένει θεωροῦσα αὐτὴν τοιαύτην.

Ἔχετε καὶ ὑμεῖς βακουφικὸν ζήτημα ἐν ταῖς νέαις ἐπαρχίαις καὶ καθ' ἃ μανθάνω αἱ ἐπὶ τούτου διαπραγματεύσεις τῆς ἑλληνοτουρκικῆς ἐπιτροπῆς κινδυνεύουσι νὰ ναυαγήσωσι ἕνεκα τῶν ὑπερόγκων τῆς Πύλης ἀξιώσεων. Καὶ ὅμως αἱ ἀξιώσεις αὗται εἰσὶ κάπως εὔλογοι· ἐκεῖ ὑπάρχουσι κτήματα ἀφιερωμένα, ἐφ' ὧν τὰ τζαμία ἔχουσιν ἐν ψιλὸν δικαίωμα κυριότητος, ἐνῷ παρ' ἡμῖν δὲν πρόκειται περὶ τοιούτων κτημάτων, πρόκειται περὶ φόρων ἀφιερωμένων εἰς τζαμία! Ἀλλ' ὑπάρχει ἀτοπώτερον, ἀλογώτερον, ἀδικώτερον τούτου; ὑπάρχει ἀνοητότερον τοῦ νὰ πληρώνῃ τις, καὶ χριστιανὸς μάλιστα, εἰς τζαμία φόρον, ὃν μόνον εἰς τὴν πολιτείαν ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλλῃ; Καὶ ὁ φόρος οὗτος δὲν μεταβαίνει οὐδὲ εἰς τὸ ἐν Κ)πόλει *ἐβκάφιον*, ἔνθα ἅπασαι αἱ βακουφικαὶ πρόσοδοι· ἀπομένει ἐν Κρήτῃ καὶ χρησιμεύει ἀποκλειστικῶς καὶ ἐξαιρετικῶς πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ ἐγχωρίου μουσουλμανικοῦ στοιχείου ἐν τῷ κατὰ τοῦ χριστιανικοῦ ἀγῶνί του. Εἶναι, βλέπετε, μέτρον σατανικόν, ληφθὲν ἐσκεμμένως, ὑπελογίσθησαν ἅπασαι αὐτοῦ αἱ ἀπώτεραι συνέπειαι, μετ' ἐπιμονῆς δὲ οἱ Τοῦρκοι ἐπιδιώκουσι τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ, σωστικὰ ἐκ τούτου προσδοκῶντες ἀποτελέσματα. Ὑπὸ τοῦ ἐνστίκτου ὅθεν τῆς αὐτοσυντηρησίας ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς Ἕλληνας Κρῆτας ἡ στάσις ἣν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ ἀπεφάσισαν νὰ τηρήσωσι. Μετὰ πείσματος ἐπελήφθησαν ἀμφότερα τὰ μέρη τοῦ ζητήματος, ἑκατέρωθεν δὲ δεικνύεται ἀπόφασις πρὸς ἔμμονήν. Ἄγνωστον ποία ἔσται ἡ ἔκβασις τῆς διαφορᾶς, δὲν εἶναι ὅμως δύσκολον καὶ νὰ τὴν προϊδῇ ὁ γινώσκων τὸν χαρακτῆρα τοῦ κρητικοῦ λαοῦ. Ὑπὸ τὰς ἐπικρατούσας διαθέσεις εἰς πυροβολισμὸς ἀρκεῖ σήμερον νὰ ἀναφλέξῃ τὴν Κρήτην ὁλόκληρον.

Κύδων

— Δὲν ἐδέχθητε, ὑποθέτω, τοὺς κυρίους τούτους ἐν τῷ ἀντιθαλάμῳ, ἀλλ' ἐν τῇ αἰθούσῃ.

— Ἐν τῇ αἰθούσῃ κύριε, ὅπως εἴχετε διατάξει.

— Προσηνέγκατε εἰς αὐτοὺς ἀναψυκτικόν, ἓν τῶν ἐξαιρέτων βραζιλιανῶν σιγάρων;

— Δὲν εἶχον τὴν ἄδειαν νὰ πράξω τοῦτο.

— Γνωρίζετε, κύριε Λουκᾶ, ὅτι οἱ φίλοι πρέπει πάντοτε νὰ εὑρίσκωσιν εἰς τὸν οἶκόν μου ἐγκάρδιον καὶ μεγάλην φιλοξενίαν. Λοιπὸν οὐδεὶς τῶν ἀγαθῶν φίλων μου, οὓς ἠριθμήσατε, δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν μου, ἵνα καπνίσῃ ἓν σιγάρον καὶ ἀναπαυθῇ ὀλίγον;

— Μόνος ὁ κ. βαρόνος εἰσῆλθεν ἵνα γράψῃ δύο ἢ τρεῖς κατεπειγούσας ἐπιστολάς.

— Ἀ! εἶπεν ὁ Πέδρο.

— Ὁ φίλος μου Δεσιμαὶζ ἔχει παρ' ἐμοὶ πᾶσαν ἐλευθερίαν, εἶπεν· ἤθελον δὲ δυσαρεστηθῆ ἐὰν δὲν τῷ ἐπετρέπετε νὰ γράψῃ τὰς κατεπειγούσας ἐπιστολάς του εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Δύνασθε ν' ἀποσυρθῆτε, κ. Λουκᾶ, σᾶς εὐχαριστῶ.

Ὁ Πέδρο Κάστορα μείνας μόνος ἐμειδίασεν ἐκ νέου.

— Ὑπώπτευον τοῦτο, εἶπεν ἄνευ τῆς ἐλαχίστης συγκοινήσεως.

Ἔπειτα κινῶν τὴν κεφαλὴν προσέθεσεν.

— Ὁ βαρόνος Δεσιμαὶζ θὰ ἔχῃ κακὸν τέλος.

Ἑτοιμάσας τὸ ἔνταλμα τῶν τεσσαράκοντα χιλιάδων φράγκων ἔθεσεν αὐτὸ ἐντὸς τοῦ χαρτοφυλακείου του.

Μετὰ μεσημβρίαν μεταβὰς εἰς τὴν Προεξοφλητικὴν Τράπεζαν ἐνεχείρισε τὸ ἔνταλμα εἰς ὑπηρέτην τοῦ γραφείου, οὗτος δὲ εἴς τινα ὑπάλληλον. Μετὰ μίαν στιγμὴν, παράθυρόν τι κιγκλιδωτὸν κεκλεισμένον ἠνεῴχθη, ὁ δὲ Πέδρο ἤκουσεν ὅτι προσεκαλεῖτο διὰ τοῦ ὀνόματός του καὶ ἐπλησίασεν.

— Οὐχὶ σήμερον· μετά τινας ἡμέρας θὰ ἔλθω, οὐχὶ διὰ νὰ λάβω, ἀλλὰ διὰ νὰ ποιήσω νέαν καταβολήν. Συγγνώμην, κύριε, ἐξηκολούθησε, μὴ ἀφίνων τὸν καιρὸν εἰς τὸν ὑπάλληλον νὰ κλείσῃ τὸ παράθυρον, ἐπεθύμουν νὰ σᾶς ζητήσω μίαν πληροφορίαν.

—Εἰς τὰς διαταγάς σας, κύριε.

— Εἶσθε ὁ κύριος Πέδρο Κάστορα; ἠρώτησαν αὐτόν.

— Μάλιστα κύριε.

— Δὲν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν τὸ ποσὸν, τὸ ὁποῖον ζητεῖτε ἀφ' ἡμῶν.

— Ἀ! Διατί;

— Διότι δὲν ἔχετε πλέον ἢ εἴκοσι χιλιάδας φράγκων εἰς τὴν πίστωσιν τοῦ λογαριασμοῦ σας.

— Ἀ! ἀληθῶς... δὲν ἐγνώριζα, ἐψιθύρισεν ὁ νεανίας ἔκπληκτος.

— Ἰδοὺ τὸ ἔνταλμά σας, κύριε· εὐαρεστήθητε νὰ παρουσιάσητε ἡμῖν ἕτερον εἴκοσι χιλιάδων φράγκων.

—Τὸ τελευταῖον παρουσιασθὲν ὑμῖν ἔνταλμα εἶναι ἑκατὸν χιλιάδων φράγκων;

—Δὲν ἠξεύρω, νὰ ἴδω.

Ὁ ὑπάλληλος ἀπομακρυνθεὶς ἐπανῆλθε μετὰ μίαν στιγμήν.

—Μάλιστα, κύριε, εἶπεν, ἑκατὸν χιλιάδας φράγκων ἀπεσύρατε τὴν 25 παρελθόντος μαΐου.

Ὁ Πέδρο ἐμειδίασεν ἐπιχαρίτως.

—Μίαν λέξιν ἀκόμη, κύριε, τὰ παρουσιασθέντα ὑμῖν ἐντάλματα διατηροῦνται;

—Βεβαίως, κύριε, καὶ μετ' ἐπιμελείας.

—Εὐχαριστῶ.

Τὸ κιγκλιδωτὸν παράθυρον ἐκλείσθη.

—Βεβαίως, εἶπεν ὁ Πέδρο, ἀναβαίνων ἐπὶ τῆς ἁμάξης του, ὁ ἀγαπητὸς οὗτος βαρόνος εἶναι ὀλίγον πολὺ ἀμέριμνος ἀπέναντί μου. Πρέπει τοὐντεῦθεν νὰ κρατῶ τὰς χεῖρας ἐντὸς τῶν θυλακίων μου.

—Εἰς τὰ Ἠλύσια Πεδία, εἰς τὸν οἶκον τοῦ κυρίου βαρόνου Δεσιμαίζ· εἶπεν εἰς τὸν ἡνίοχον.

Β'.

ΠΕΔΡΟ ΚΑΣΤΟΡΑ

Ὁ βαρόνος εὑρίσκετο ἐν τῇ οἰκίᾳ του. Βλέπων τὸν βραζιλιανὸν ὠχρίασεν. Ἀλλ' ὁ Πέδρο, πάντοτε ὁ αὐτὸς, ἐπλησίασε μειδιῶν καὶ ἔτεινεν αὐτῷ τὴν ἀνοικτὴν χεῖρά του.

— Δὲν ἠξεύρει τίποτε διελογίσθη ὁ βαρόνος, σφίγγων περιπαθῶς τὴν χεῖρα τοῦ Πέδρο· δὲν παρετήρησε τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ ἐντάλματος, εἶναι τοσοῦτον πλούσιος!

Καὶ ἀναθαρρήσας ὑπεδέχθη εὐθύμως τὸν ἀγαπητόν του Κάστορα.

—Πότε ἐπανήλθετε Πέδρο;

—Χθὲς τὴν ἑσπέραν. Καὶ ἰδοὺ σᾶς κάμνω τὴν πρώτην ἐπίσκεψίν μου.

—Εἶσθε πολὺ ὑποχρεωτικός.

—Ἔσπευσα νὰ σᾶς ἀποδώσω ἐκείνην, τὴν ὁποίαν μοῦ ἐκάματε κατὰ τὴν ἀπουσίαν μου.

Ὁ βαρόνος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ φρικίασίν τινα. Ἔρριψε ταχὺ βλέμμαα ἐπὶ τοῦ Πέδρο καὶ ἰδὼν ὅτι ἡ φυσιογνωμία καὶ ἡ στάσις τοῦ νεανίου δὲν ἐδείκνυον πρόθεσίν τινα κρυπτήν.

—Ἀγαπητέ μου, ὑπέλαβεν, ἤμην τὴν ἡμέραν ἐκείνην μανιώδης ἐναντίον σου.

— Διατί;

— Διότι ἀνεχωρήσατε, χωρὶς νὰ μὲ εἰδοποιήσητε. Ἀ! ναὶ, ἂς ἴδωμεν τί μυῖγα σᾶς ἐκέντησε;

— Μία ἰδέα!

— Ἔστω. Ἀλλὰ δὲν χάνεταί τις διὰ τίποτε. Ποῦ ὑπήγατε;

Περίεργον! Ἠθέλησα νὰ κάμω ἐκδρομήν τινα διὰ τῆς Γαλλίας.

— Διὰ νὰ ἴδῃς τι; (Ἀκολουθεῖ)

Ἐπολέμουν ἀείποτε ἐν Συρῳ οἱ Χιῶτες μὲ τοὺς Μωραΐτας. Ἐτρώγοντο. Ὁ Βαφιαδάκης ἐξεμεταλλεύθη τὴν διχόνοιαν ταύτην, ἐξεμεταλλεύθη καὶ τὴν περιουσίαν του, καὶ ἀνεδείχθη Δήμαρχος.

Τί ὅμως κατώρθωσεν ὡς τοιοῦτος ἐπὶ 13 ὅλα ἔτη; Ποῖον τὸ πρὸς καλλωπισμὸν καὶ πρόσδον τοῦ Δήμου ἀποβλέπον καὶ παρ' αὐτοῦ γενόμενον; Οὐδαμοῦ τοιοῦτό τι φαίνεται. Διατί δὲ φαίνεται; Δὲν θέλει ὁ Βαφιαδάκης νὰ καλλωπίσῃ τὸν Δῆμον; Τοὐναντίον θέλει. Τοὐναντίον ἐπιθυμεῖ ἡ Σῦρος ν' ἀκμάζῃ πάντοτε. Πλὴν δὲν τῷ μένει ὁ καιρός, οὐδ' ἔχει τὸν ἀρκοῦντα νοῦν νὰ σκεφθῇ περὶ τούτου, οἱ δὲ προσπελάζοντες αὐτὸν Ραμπαγάδες, εἰσὶν ἱκανοὶ μόνον νὰ θέτωσι φωτιὰν εἰς τὸν *ναργιλέν* του. Ἀλλ' ὁ Βαφιαδάκης ἀρέσκεται εἰς αὐτοὺς, ἀρέσκεται εἰς τὴν κολακείαν. Αὐτὸς ὁ τετραπέρατος, ὡς ἔμπορος, δὲν βλέπει πέραν τῆς ρινός του, ὡς ἄτομον. Οὐδὲ μέχρι τῆς ρινός του δὲ βλέπει ὡς ἄρχων τόπου.

Διὰ τοῦτο πολλοί, πλεῖστοι σημαίνοντες ἐν τῷ τόπῳ, φίλοι του, ἀγαπῶντες αὐτὸν, τῷ εἶπον: «Ἀρκεῖ. Ὑπόδειξον σὺ τὸν ὃν κρίνεις ἱκανόν. Κατάθεσον τὴν ἀρχὴν καὶ ἀποχώρησον». «Ὄχι! εἶπε. Θέλω νὰ ἦμαι Δήμαρχος». Ἐν τούτοις τῆς θελήσεώς του ταύτης τὰ ἔξοδα εἶνε ὑπέρογκα, καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ τὰ μετριάσῃ. Εἶνε ὁ κίνδυνος, ὃν ἡ Σῦρος διατρέχει νὰ ἐκπέσῃ τῆς δόξης της. Τὴν δὲ τοιαύτην πτῶσίν της παρασκευάζει ὁ Βαφιαδάκης, διότι οὐδέποτε ἐσκέφθη ποῖον τὸ εἰς τὴν πρόσοδον αὐτῆς συντελοῦν. Ἐὰν κρίνωμεν ἐκ τῆς δημοκοπίας χάριν συλληφθείσης ἰδέας τῆς ἐν τῇ Πλατείᾳ ἱδρύσεως τῶν δημοτικῶν καταστημάτων, ἅτινα κατέστρεψαν τὸν ὡραιότερον τῆς νήσου περίπατον, θέλομεν συμπεράνει ὅτι ὁ Βαφιαδάκης οὐδαμῶς δύναται νὰ σκεφθῇ περὶ τῆς τοῦ τόπου προόδου. Πρέπει δὲ νὰ εὐχώμεθα, ὅπως μὴ σκέπτηται, ἢ ἂν σκέπτηται, νὰ μὴν ἐπιχειρῇ νεωτερισμοὺς, διότι ἂν ἐπιχειρήσῃ καὶ ἕτερον, ὡς τῶν δη-

μοτικῶν κτιρίων, τὴν μόνην ἐπὶ Δημαρχίας του προσθήκην, ἴσως μᾶς θάψῃ. Δὲν φρονῶ ὅτι θέλει λάβει ὡς μάστιγα ἐν χερσὶ νὰ μ' ἀντικρούσῃ τὴν λωρίδα τῆς *Τσιτσαρείου* ὁδοῦ, διότι τ' ὄνομα αὐτό, ὁ δαπανήσας, καὶ ἡ σμικρὰ δαπάνη, ἥτις θὰ ἦτο ἡ ἑκατονταπλασία, ἐὰν ἦτο δημοτική, φανερώνουσι τὸν σκεφθέντα αὐτήν.

Ἀλλ' ἂν ὁ Βαφιαδάκης ἦνε τοιοῦτος ὡς Δήμαρχος, φέρε ἴδωμεν, εἶνε καὶ ὡς ἔμπορος; Ὄχι! Ὡς ἔμπορος εἶνε τοὐναντίον, φίλος τῆς προόδου καὶ τῆς αὐξήσεως... τῶν κεφαλαίων του. Τὰ ἔχει σκορπίσει ἀνὰ τὴν ἀγορὰν ὅλα. Εἰς πάντα δὲ τὸν ἔχοντα 100,000 περιουσίαν, παρέχει ἑτέρας 200,000 ἢ καὶ 500,000, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι αἱ πολλαὶ νὰ καταβροχθίσωσι καὶ τὰς ὀλίγας.

Παρέχει ἀσμένως τὴν ὑποστήριξίν του εἰς τὸ ἐμπόριον, ὑπὲρ οὗ διαθέτει τὰ κεφάλαιά του. Διέθεσε τοιαῦτα διὰ τὸν Μαρικάκην, τὸν Γλύκαν, τὸν Σεβαστόπουλον, τοὺς Δαμιανοὺς καὶ ἄλλους πολλούς. Ἀλλὰ ποῦ εἶνε ἤδη αὐτοὶ ὅλοι; Εἰς τὸν τάφον, εἰς πτωχοκομεῖα, εἰς χρέη, εἰς καταστροφήν. Ὑποστηρίζει ἐργοστάσια, τὰ ὁποῖα διὰ τῆς ὑποστηρίξεώς του, κλείονται ἐρμητικῶς, καὶ μένουσιν ἐπὶ ἔτη κεκλεισμένα. Ἐν τούτοις δὲν τὰ κινεῖ δι' ἰδίων κεφαλαίων. Ἀναμένει τινὰ μὲ τὰς 100, διὰ νὰ τῷ τὰς ἐκμυζήσῃ μὲ ἑτέρας 500, ἃς θέλει τῷ χορηγήσει.

Ἄνευ αὐτοῦ συμβιβασμὸς δὲν γίνεται. Διότι αὐτὸς δανείζει, μὲ διπλὰς ἢ καὶ τριπλὰς ὑπογραφάς, τὰ δὲ γραμμάτιά του ἀνανεώνει αὐτὸς πάντοτε, καὶ οὕτω ἐκ τῶν τόκων ὠφελεῖται ἐντὸς σμικροῦ τὸ κεφάλαιον. Διότι ποῦ νὰ εὕρῃς εἰς τὴν ἀγορὰν χρήματα, ὅταν ὀφείλεις τοῦ Βαφιαδάκη; Ἀρκεῖ νὰ λάβῃς ἀπ' αὐτόν, καὶ νὰ χάσῃς τὰς πιστώσεις σου ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Διατί; Μυστήριον· ἴσως αὐτὸς διαδίδει ὀλέθρια διὰ σέ. Ἐν τούτοις τ' ἀληθὲς εἶνε ὅτι ὅλοι θὰ σοῦ ζητήσουν 30 τοῖς ἑκατὸν τοῦ λοιποῦ.

Αὐτὸς λαμβάνει τότε μόνον 24 ἢ 20 καὶ δύο ὑπογραφάς. Εἶτα βιάζει καὶ τοὺς δύο ὑπογράψαντας καὶ ρίπτει καὶ τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλον. Συμβιβάζονται τῇ μεσολαβήσει του καὶ τῇ ἐγγυήσει του πρὸς 50 ο)ο

Ἀλλ' ὁ Βαφιαδάκης εἶναι ὁ μείζονος ἀξίας δανειστής, ἀπ' αὐτὸν ἐξαρτᾶται ἡ τύχη σου. Εἰς αὐτὸν ὑπόσχεσαι πλέον τῶν 50, ἅτινα δίδεις εἰς τοὺς ἄλλους. Εἰς αὐτὸν ἔτι δίδεις ἀμοιβήν, ὡς ἐγγυητὴν 20 τοῖς ἑκατόν, ἢ πλέον ἢ ἔλαττον. Πλὴν ταῦτα ἰδιαιτέρως. Ἀπέναντι τοῦ γραμματίου ἢ συναλλάγματος φαίνονται ὡς πληρωθέντα μόνον 50. Διὰ τὰ ἕτερα 50 στρέφεται κατὰ τοῦ ἄλλου ὑπογράψαντος, καὶ παρ' αὐτοῦ τ' αὐτὰ λαμβάνει. Ἤδη ἀρίθμησον, ὑπολόγισον, πόσα ἔλαβε καὶ πόσα ἔχασεν ὁ Βαφιαδάκης μὲ τοιοῦτον τρόπον ἀπὸ τοὺς Καραχάλιον, Μαρικάκην, Σαβατῖνον, Δαμιανοὺς κλπ. Ἀλλὰ μὲ τοιαύτας ὑποχρεώσεις ἀντέχουν οἱ συμβιβαζόμενοι; Ὄχι! Ἀλλὰ πίπτουν πάλιν, ἵνα μὴ ἐγερθοῦν. Καὶ τότε, ἂν καὶ ἰδιωτικῶς, οὐχ ἧττον χάνει ὁ Βαφιαδάκης. Πλὴν θὰ χάσῃ περισσότερα, ἂν συνάξῃ τὰ κεφάλαιά του, τὰ ὁποῖα ἔχει σκορπισμένα.

Καὶ ὅλα αὐτὰ δὲν τὰ βλέπουν: Τὰ βλέπουν. Τότε διατὶ δὲν ἔχει ἀντιπολίτευσιν; Ἔχει. Ἀλλὰ θὰ ἦναι μικρά; Εἶναι τὰ 9 δέκατα. Πῶς δὲν ὑποδεικνύει λοιπὸν ἔτειον Διότι φοβεῖται τὸν Βαφιαδάκην, ὅστις ὑπὲρ τοῦ ἀτόμου του θὰ ἐξοδεύσῃ, πάντοτε τριπλᾶ τῆς ἀντιπολιτεύσεως, ἐν ᾧ ἡ ἀντιπολίτευσις ὑπὲρ τῆς Ἰδέας, δὲν θὰ διαθέσῃ μεγάλα πράγματα. Ἄλλως τε οἱ ἀντιπολιτευόμενοι εἶναι ἔμποροι, ἔχουν γραμμάτια, συναλλαγματικάς, χρέη. Θ' ἀγοράσῃ τοιαῦτα ὁ Βαφιαδάκης, θὰ καιροφυλακτίσῃ καιρὸν καὶ θὰ τοὺς ρίψῃ. Ἰδοὺ διατὶ τὸν φοβοῦνται, ἂν καὶ τὸν μισοῦν. Ἰδοὺ διατὶ δὲν τὸν ἀντιπολιτεύονται. Ὁ Βαφιαδάκης εἶναι ὁ ἀκούσιος σύζυγος τῆς Ἑρμουπόλεως, ὃν αὐτὴ μισεῖ καὶ τρέμει.

Φερεκύδης.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Πρακτορεῖον Χαβᾶ

Παρίσιοι. 11 Ἰουλίου. Ἡ συνομολόγησις τοῦ μεταξὺ ἀγγλικῆς κυβερνήσεως καὶ Κ. Λεσσὲψ συμβιβασμοῦ περὶ τῆς ὀρύξεως νέας διώρυχος ἐν Σουὲζ γενήσεται πιθανῶς σήμερον.

Λονδῖνον, 11 Ἰουλίου. Τὰ *Ἡμερήσια Νέα* λέγουσιν ὅτι τότε μόνον ἔσεται δυνατὴ ἡ ἐλάττωσις τῶν διαπορθμίων τελῶν τῆς διώρυχος, ὅταν ἑκάστη μετοχὴ δώσῃ μέρισμα 100 ἢ 125 φράγκα.

ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΛΟΥΤΡΑ ΑΘΗΝΩΝ

Αἱ τιμαὶ μεθ' ὅλας τὰς γενομένας ἐφέτος σπουδαίας τελειοποιήσεις ἔμειναν αἱ αὐταί, οἷαι καὶ πέρυσι, τοῦτέστιν

Εἰσιτήρια λουτρῶν.....λεπτὰ **40**
» **ἐνδυμάτων** (ποδήρης ἐσθὴς χειρόμακτρον..... » **20**
καὶ περισκελίς).....δραχ. **1.10**
» **ψυχρολουσιῶν**.....

Τὰ μικρότερα τῶν 8 ἐτῶν παιδία πληρώνουσι τὸ ἥμισυ, τουτέστι λεπτὰ 20 δι' ἕκαστον λουτρόν, αἱ δὲ Κυρίαι, ἐπειδὴ τὰ δωμάτια αὐτῶν θέλουσιν εἶναι ἐστρωμένα διὰ τάπητος πάντοτε καθαροῦ καὶ στεγνοῦ, πληρώνουσι δι' ἕκαστον λουτρὸν λεπτὰ 5 ἐπὶ πλέον.

Τὰ λουτρὰ εἶναι ἀνοικτὰ ἀπὸ τῆς 5 π. μ. μέχρι τῆς 11 π. μ. καὶ ἀπὸ τῆς 4 μ. μ. μέχρι τῆς μ. μ. 6

ΠΙΠΙΟΣ 7 ἐτῶν πρώτου ἀναστήματος, ὑγιὴς, ὡραῖος πωλεῖται δι' ἄμαξαν εἰς συμφέρουσαν τιμήν. Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ

τοὺς ἔχοντας τοὺς ἑξῆς ἀριθμοὺς τοῦ *Μὴ Χάνεσαι*: **64, 101, 110** νέοι **150, 158, 162, 183, 201, 274, 282, 321, 431** νὰ μᾶς τοὺς διευθύνουν εἰς τὸ γραφεῖον, οἱ θέλοντες ἐπὶ πληρωμῇ.